

ויויאן לי וקלארק גיבל — אהבה ואדמה

צבוע עד בלי נשוא, מתאר יחסים בין אדונים ועבדים שחלפו מן העולם יחד עם אוהל הדוד תום, ומתגעגע לפיאודליזם ולמניחה-אבירות אינפנטיליים כמעט. אלא שרק מיעוט קטן מוטרד מבעיות מישניות שכאלה. חלף עם הרוח הוא עדיין הרומן הגדול ביותר של הקולנוע.

סקרלט

או'הרה לנצח!

חלף עם הרוח (אלוני, תל-אביב, ארצות-הברית) — זהו עדיין הסרט המפורסם ביותר ש' נעשה בהוליווד אי-פעם. אחרים הדביקו אותו בהכנסותי-הם, ואין ספק שהשנים שחלפו מאז הצגת-הבכורה שלו (שנערכה ב-1939) שינו הרבה — הן בדרך שבה עושים את הסרטים, והן בטעם של הקהל החולף לראותם. ואף-על-כך-כן, עד היום קשה למצוא דוגמה מושלמת יותר לאידיאל של הוליווד בהתגלמותו: זהו סרט שבו כוכבים ענקיים, גדולים פיכמה-יכמה מן החיים, דורסים באישינותם כל יומרה של ריאליזם, ומבטיחים לצופים 220 דקות של ריחוף בעולם שכולו רומן. התיפאורות, התילבו-שות, ההמונים, תחושת המרחב והעושר, דבר לא נחסך כדי להשלים את החווייה עד לפרט האחרון. מי שושב באולם האפל, אוהב או שונא עם סקארלט או'הרה (ויויאן לי), שהיא חלומה של כל נערה באולם; ויפהייה, שכל גבר נופל לרגליה (חוץ מזה שהיא חפצה בו) ונתונה לתשוקות עזות שכמותן עוגשים רק בספרים.

אין צורך להרבות בדיבורים — האשליה מושלמת. צריך לזכור רק דבר אחד: אשלויות אין טעם להסביר, הן נועדו לבלועה מיידית. כי מי שירצה באמת לבודק בצניעות סרט-הענק הזה, יגלה עד מהרה שבסטנדרטים של ימינו הוא

כשהיא מקשטת רצפות, קירות, בריכות-שחייה ולוחות-עץ, בפרסקות ענקיים של דמויות ארוטיות, מעוגות או מענות ומד-רות-אימים. הבעל נוטש את האשה כש' חוקפים אותה הצירים, שתי הצעירות באות לעזור לה, היא יולדת ולד מת, הבעל נהרג באורח מיסתורי ושתי הנערות עוברות להתגורר יחד עם הציירת.

אלטמן מתחיל להסביר. "קודם כל", הוא אומר, "גדלתי בבית מלא נשים, חר' נכתי אצל הנזירות, וכך למדתי להכיר את הנשים ולהבין את מניעיהן." כדי שלא יהיה ספק מדוע הוא חוזר ועושה שוב ושוב סרטים על נשים.

"הנשים שזעזבו בחברה שלנו", הוא ממשיך. "משום כך הן נזקקות לתחבולות יותר מהגברים. הן מציאות ללא-הרף מסיכות ותחפושות כדי לאחו עיניים. ר' אלה הדברים שמעניינים אותי."

האשה המאוכזבת. האשה הנשואה בסרט, היא סמל האשה המאוכזבת. היא היתה פעם צעירה ויפה, וצעיר חסון וגבר-תן ניראה לה ערובה לחיים נפלאים. אבל זה שקר. היא היתה יפה, הוא היה נאה — זה הכל. אתרייך, ריקנות. והנה העתיד הצפוי גם לשתי הנשים האחרות. הנערה הבוגרת יותר, המנסה להתנהג כפי המקור-בל, לדבר לפי האופנה ולהיאחו בדימיון כשהמציאות לוקה בחסר, מתקרבת כבר למצבה של האשה הנשואה. ואילו הנערה הצעירה יותר, המתקנאת כלייך באישיות בכירתה עד שהיא שואלת אותה לעצמה. עתידה בסופו של דבר להגיע גם היא לאותו סוף של הדרך. ומשום כך, אם מקשיבים היטב לדבריו של אלטמן, המ' דובר בעצם באשה אחת ויחידה, בשלושה גילגולים שונים.

ילדים במכונית גנגסטרים — עוגות ופדאלים

מיני סרטים מעברה של הוליווד. מאידך, ייתכן שלילדים עצמם, האוהבים לראות עצמם בתפקידים מבוגרים מכפי גילם, יכול הסרט לגרום נחת רבה. ואילו הוריהם יוכלו להתפעל מכישרונות-פלא צעירים.

כי נרובה

תצא קצפת

באגסי מאלון (פאר, תל-אביב, אנגליה) — הבעייה העיקרית של סרט זה מתבטאת בכך שיש לו

מיספר מסויים של עקרונות משעשעים שעליהם הוא מת-בסס, אולם למן הרגע שהעקרונות הללו מתחזרים, נותרות בו מעט מאד הפתעות.

זהו סרט-פשע, על מילחמות-גנגסטרים בניו-יורק של 1929. אלא שבמקום מבוגרים, כל השחקנים הם ילדים, למן הכוכבים ועד אחרון הניצבים. זה העיקרון הראשון. העיקרון השני אומר, שבמקום מכוניות-יריה אמיתיות משתמשים כאן בכלי-ירי השולחים אל תוך פני היריב לא כדורים אלא קציפות, שמותו בא לידי ביטוי בתמונה הקופאת לשניה על המסך. עיקרון שלישי: במקום המ' כונית, כלי חיוני בעולם הגנגסטרים, לא פחות ממכונית-הירייה, יש כאן העתקים מדוייקים של דגמי 1929, בעזרת דיושות.

כל הדברים הללו מופיעים במהירות מוגזמת ברבע-השעה הראשונה של הסרט. מה שנותר לעדות אחר-כך הוא להעריך את הכשרון של כמה מן הילדים, את מלאכת הבנייה המדוקדקת של התיפאורות, בקנה-מידה ההולם את גובה השחקנים, ואת קריצותיו הרבות של הסרט לכל

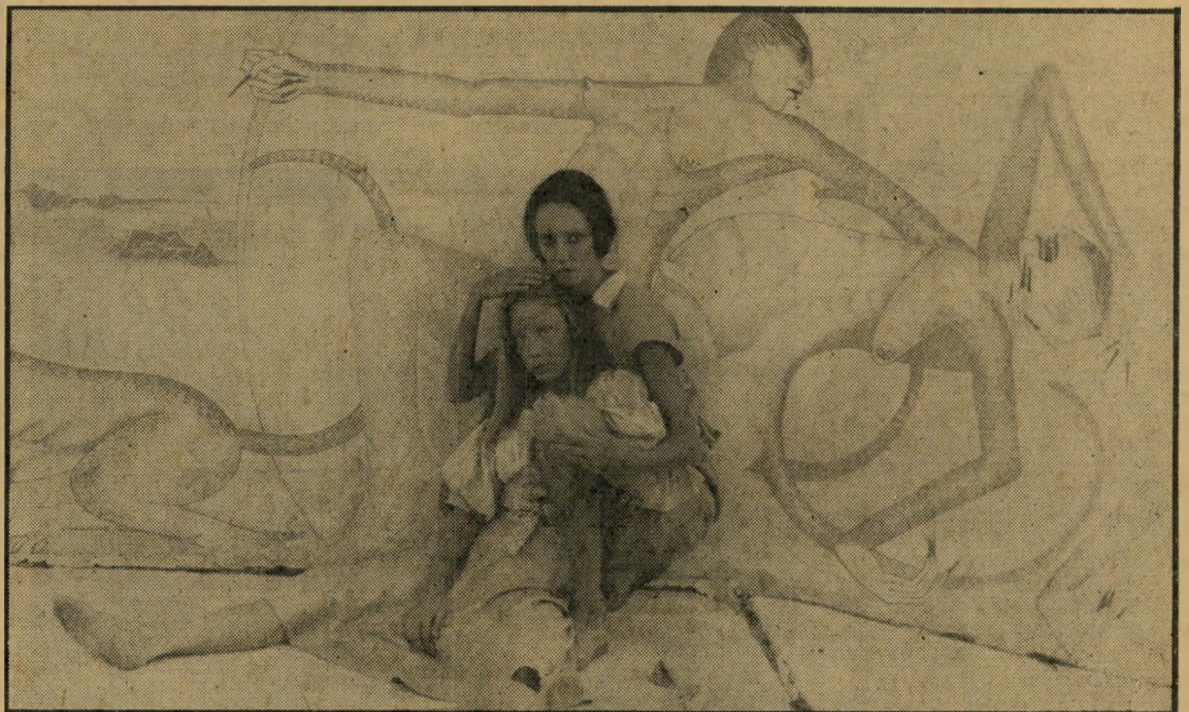
ההישאר בחיים. הגבורה האמיתית אצל אלטמן היא להישאר בחיים. "מותו של הבעל בסרט, והולדת הוולד המת הם משל, שהנמשל לו הוא חיסול הזכר. העו' לם יכול להמשיך להתקיים גם בלעדיו." ולפי מיטב התיאוריות של דרווין הוא מסביר: "האדם מתחיל למות ברגע שבו הוא נולד, ויצורים מופיעים ונעלמים מן היקום משום שהיקום נמצא במצב מתמיד של התחדשות. לא ההיגיון קובע מי ממ' שיד להתקיים. אלא האינסטינקט. אין מניע אינטלקטואלי להישאר בחיים. שלוש הנשים שלי נשארות בחיים משום שבסוף הסרט הן דואגות זו לזו, והן עושות זאת משום שהנסיבות כופות עצמן עליהן. משום כך, בסופו של דבר לא חשוב מי הרג את הבעל, או כיצד הוא נהרג. העי' קר, לגבי אלה החיים עדיין, הוא להמשיך לעשות זאת לאורך זמן."

העצובים שצוחקים. ומאחר שכבר

הספיק לומר שהחיים אינם עניין של היגיון, הוא ממשיך ומסביר שגם האמנות אינה חייבת להיות הגיונית. "אני איני מסוגל לטפל בנושאים שבהם ברור מראש מה טוב ומה רע, מי צודק ומי חוטא." מסביר אלטמן. "סרטים כמו רוק' הם מעל ומעבר ליכולתי. מה שמרתק אותי, הוא האנשים העצובים שצוחקים והשמי' חים שבוכים. הגיבורים שפחדים ומוגי' הלב שלפתע-עפיתאום מוכנים ללכת באש ובמים. כל מי שסבור כי אפשר לתכנן סרט כמו מישק-שחמת, ולומר שאם דבר כזה וכוזה יקרה או אין מנוס שהתוצאה תהיה כזאת וכזאת, אינו אלא טועה." וזאת צריכה להיות התשובה לכל מי שטען כי שלוש נשים הוא סרט מעורפל, חסר-היגיון וחסר-משמעות.

"אני איני מוכן לשים כל דבר במגיי' רות, ולהדביק על כל דבר תוויות, שיהיה ברור לכל מראש מה צפוי להם, איך ולמה. חוץ מזה, איני אוהב לנתח את סרטי. ברגע שאני מתחיל לנתח, אני מפ' סיק ליצור. אשר לאמת, היא קיימת כל עוד לא מנסים להכניס אותה לתוך מעטפה עם בול. למן הרגע שבו מנתקים אותה מן האוויר שמסביב, היא חדלה להיות אמת."

לכן צריך כל מי שהולך לראות סרט של אלטמן לדעת, כי עליו לקבל אותו כמות-שהוא, כחטיבה אחת, על ההיגיון וחוסר-ההיגיון, הטיבעי והמורש, שבו, כפי שמקבלים את החיים עצמם. דיברי רוברט אלטמן.

שחקניות סיסי ספייסק ושלי דובק עי רקע ציוריה של השלישית ב"שלוש נשים" חלומות של נשים